

I. O. G. T.

BLADET

Nr 9

Organ för Medelpads Distriktloge av I. O. G. T.

1933

Vad är God- templarorden?

Den internationella Godtemplarorden — The International Order of Good Templars — instiftades i U. S. A. år 1851. Numera har Orden avdelningar i alla världsdelar och i de flesta kulturländer. Den mottager såsom medlemmar alla som sympatisera med och vilja personligen främja dess strävanden.

Godtemplarorden är en demokratiskt organiserad sammanslutning med enkla och ändamålsenliga arbetsformer. Alla dess medlemmar ha samma rättigheter och samma ömsesidiga ansvar. Från ordensväsendet har Godtemplarorden blott hämtat sådana former, som dels ge stadga och soliditet åt organisationen, dels bidra till att förläna mötena stämning och innehåll.

Politiskt och religiöst är Godtemplarorden neutral; den lägger intet som helst band på sina medlemmars rätt att på dessa områden tänka och mena vad de behaga. Syftet med Ordens strävanden är, i korthet angivet, att utrota alkohol seden ur folklivet och uppbygga en alkoholfri kultur, samt att främja solidariteten och samhörigheten inom mänsklighetens stora familj. Sin reformatoriska gärning söker Godtemplarorden utföra främst på de områden, som kännetecknas av orden: *Folknykterhet, folkupplysning, folkförbrödring.*

Medlemskap i Godtemplarorden vinnes genom att inträda i en till Orden ansluten loge. Det löfte, som vid inträdet avkräves varje medlem, ansluter sig helt till de allmänna grundsatser, varå Ordens hela verksamhet vilar. Intet i detta löfte eller i Godtemplarordens sätt att fullfölja sina strävanden inom samhället strider emot någons plikt som människa och medborgare.

Det helynktra föredömet, den personliga bojkotten av alkoholseden, är, enligt Godtemplarordens på lång erfarenhet grundade övertygelse, det starkaste

vapnet i kampen mot den fiende till individuell lycka och social trevnad som rusdrycksbruket visat sig vara. Av varje sin medlem kräver Orden därför löftet bunden personlig avhållsamhet från berusande drycker.

Godtemplarorden vill vara en sammanslutning av vänner, på vilka envar medlem kan ställa broderliga anspråk. Erfarenheten har visat, att det förtroliga samarbetet med vänner och menings-

fränder utgör ett stöd mot mötande frestelser. Godtemplarorden är en kamporganisation med stora och betydelsefulla samhällsreformatoriska syften, men samtidigt en stor syskonfamilj, »en kedja av hjärtan och händer».

Välkommen till Godtemplarorden hälsas envar, som i känslan av socialt ansvar ansluter sig till Ordens program och med sin insats vill stödja Ordens arbete i de kulturbyggande krafternas tjänst!

Vad vill Godtemplarorden?

Den internationella godtemplarorden (The International Order of Good Templars) har till uppgift, att på alla värdiga sätt bekämpa alkoholfaran och betrygga folknykterheten. Av sina medlemmar kräver Orden fullständig avhållsamhet från alla slags berusande drycker såsom njutningsmedel, måltids- och sällskapsdrycker. Gångna tiders, även i våra dagar ständigt upprepade erfarenheter ådagalägga, att rusdrycksbruket är ett ont, som inom alla befolkningslager åstadkommer elände och förnedring. Faran hotar icke blott dem, som själva falla offer för rusdrycksbegäret, utan jämväl deras närmaste, deras omgivning, ja hela samhället. Erfarenheten har även visat, att varje försök att lösa alkoholfrågan är dömt att misslyckas, därest man icke utgår från den fullständiga avhållsamhetens grundsatser. För individens vidkommande är helynkterheten den enda ståndpunkt, som ger full trygghet.

Allt sedan sin tillkomst har Godtemplarorden bedrivit ett energiskt upplysningsarbete i syfte att bland folket sprida kännedom om de berusande dryckernas natur och verkningar. Resultatet av det-

ta arbete har blivit att hundratusentals människor frivilligt av sagt sig allt bruk av dessa farliga och förödelsebringande njutningsmedel. Men så länge rusdryckerna finnas tillgängliga, utgöra de en ständig frestelse för många och en ständig källa till olyckor och elände. Många nås aldrig av upplysningsverksamheten, andra låta icke påverka sig av densamma. Därför reser Godtemplarorden det kravet, att samhället skall — för att skydda sig självt och sina medborgare — inskrida mot det onda genom effektiva lagstiftningsåtgärder i syfte att allt mer begränsa och till slut fullständigt undertrycka rusdryckshandlingen.

Godtemplarordens strävanden ha sin rot i en djup och äkta boderskänsla. Grundsatsen om alla människors broderskap är en bland Godtemplarordens fundamentalprinciper. Som medlemmar mottager Orden män och kvinnor inom alla åldrar och samhällsklasser, utan hänsyn till ras, religion, nationalitet eller politisk uppfattning. Av dem alla kräver Orden gemensamt ansvar och gemensamt arbete i samhörighetens namn till skydd för alla, starka och svaga, rika och fattiga.

Bilder ur levande livet. . ÅRETS

ARBETS- UPPGIFTER.

År 1906—1907 hade Sundsvalls stadsfullmäktiges nykterhetskommitté anställt en kvinnlig nykterhets diakon, som upprepade gånger besökte hem och krogar, därvid hon utdelade traktater samt på annat sätt verkade för nykterhets-saken.

Den kvinnliga nykterhetsdiakonen har fört dagbok över sina besök. Vi taga oss friheten här återge några av dagboksanteckningarna.

(Maj 5 1906). Ett barn kom emot mig, blickade mig bedjande i ansiktet och bad mig åt henne köpa 2 liter brännvin, avsett för hennes moder. Det var mig hjärtskärande att se och höra henne, och inledde jag med henne ett längre samtal. Uppmanade henne att söka inverka på sin moder, så att hon slapp gå och köpa brännvin åt henne. Påvisade för henne det sorgliga uti att begagna eller i övrigt på något sätt hjälpa till att skaffa dylikt gift åt andra, allra minst borde mamma ha något. Hon tog emot ett par traktater, såg förvånad och skyggt på mig och sprang utan att söka skaffa några spritvaror i korgen.

På kaféerna var det lugnt, men utanför ett sådant samtalade jag med två individer, som voro berusade. Jag frågade dem om orsaken till att de ej kunde lämna lasten, när de påstodo att det var svårt. Till sist sade den ene med tårade ögon att de voro så förbisedda av ordentliga människor. Jag sade dem, att en stor skara intet högre önskade än att söka hjälpa dem ur lasten. De lovade besöka sådana nykterhetsföredrag, till vilka entrén var fri.

(Den 8 maj s. å.) I ett hem påträffades en moder med tvenne söner. Modern var djupt sjunken i dryckenskap, ävenså söner; äldste sonen var inne på brottets bana och var även obotligt sjuk. Modern var under samtalet ytterst bedrövad över deras tillstånd och ville försöka bli en bättre människa... Levde i djupt armod.

(Den 12 maj s. å.) Blev på flera ställen föraktfullt och hånfullt bemött, ja, på ett ställe uppmanad att avlägsna mig. På en ölservering uppstod bland dess kunder diskussion i nykterhetsfrågan. De flesta ansågo, att totalt förbud vore det enda medlet att åstadkomma nykterhet.

(26 juni s. å.) Ett hem påträffades, där mannen i regel super upp hela sin förtjänst. Hustrun hade själv fått släpa och slitå för sig och sina små, tills hennes krafter brötos och hon måste sändas till hospitalet i Härnösand. Hon var nu åter hemma, men hon och hennes små barn

hade knappast några kläder, så att de kunde vistas ute eller i sällskap med andra människor.

(17 aug. s. å.) Påträffade ett hem, där fadern var drinkare, rymt och lämnat sin familj vind för våg. Hustrun var sjuk och ofärdig, och flera barn funnos.

(19 aug. s. å.) Träffade en man, som sade sig en tid förtärt i regel 30—40 halvöl pr dag och ibland däröver. Han hade dock nu vaknat till besinning över sitt elände och slutat dricka.

Över 200,000 godtemplare i Sverige.

Godtemplarorden är numera spridd över alla världsdelar. I Skandinavien har den sina starkaste fästen. Enbart i Sverige räknar orden c:a 200,000 medlemmar, därav 120,000 äldre. Med sina över 2,000 loger och 1,100 ungdomsloger finnes Orden inom så gott som alla Sveriges kommuner. Orden äger i Sverige c:a 1,000 ordenshus, värda omkring 20 miljoner kronor. I 1,500 studiecirklar och i hundratals olika ungdoms-, folkdans-, sång-, gymnastik- och idrottsföreningar inom *Godtemplarorden* finna dess ungdomar bättre nöjen än spriten ger.

Marker som röjas.

I. O. G. T. sysslar ej blott med förbudsarbete. För alkoholsedens utrotande kräves att andra och *varaktiga* livsvärden sättas i stället för alkoholen.

Sedan över 25 år tillbaka arbeta s. k. studiecirklar inom I. O. G. T. De c:a 1,500 cirkelarna inom I. O. G. T. köpte 1932 böcker för 172,000 kr., och bokläsens antal var över 650,000. I cirkelarnas bibliotek finnas över en halv miljon böcker. I. O. G. T:s upplysnings- och studieverksamhet är stats- och landstingsunderstödd.

Motorförarnas Helnykterhetsförbund

är vår nyaste nykterhetsorganisation. Här i Medelpad finnes fyra avdelningar: en för Njurundakretsen, en för Sundsvall med omnejd, en för västra Medelpad samt en avd. för Liden.

Sundsvallsavd. har i dagarna invigt sitt samlingshem, beläget vid Viiforsen. Vi visa en bild därifrån.

För att ge våra värderade läsare en uppfattning om vårt arbete under den »döda säsongen» — för föreningslivet räknas ju sommaren till döda säsongen — erinra vi om att en hel del konferenser och kurser gått av stapeln just i dessa dagar. Sålunda ha hållits den sedvanliga studieledarekursen på Vendelsberg och kursen i Arbrå för ungdomsverksamheten. Samtidigt med dessa kurser ha D. I. U.- och D. St. L.-konferenserna hållits. Nordens godtemplarungdom ha mött i Lillehammer. I. O. G. T.-scouterna hålla riksläger i Östersund (10-tal deltagare från Sundsvall). Alla avsedda för godtemplare från hela landet.

Under de närmaste dagarna hålles S. G. U:s fredskurs, Storlogens talarekurs och gymnastikledarekurs i Tärna.

För vårt distrikts vidkommande planeras bl. a. ett större ungdomsmöte, ett gränsmöte, kamratmöten kretsvis, utflykter och resor till platser inom och utom landskapet, etc.

Lägga vi därtill allt »vardagsarbete» våra loger, ungdomsloger, ungdomslag, ungdomscirklar, scoutkårer och kretsloger utföra, så är det tydligt att »det rör sig» även under den s. k. döda säsongen.

När hösten kommer är arbetet i gång över hela linjen. Någon död punkt finnes dock alltid, det kan icke undvikas, men betyder ingenting i det stora hela taget. Våra 67 loger hålla sina möten regelbundet varje eller varannan vecka. Ungdomslagerna likaså. Ungdomslag ha vi ännu endast två. Scoutkårens antal är lika många: en i Sundsvall och en i Östrand. Denna rörelse är ännu rätt ny hos oss. Biblioteken hålla öppet för in- och utlåning. Studiecirkelarna sammanträda. Det är liv och lust över hela linjen. Det är ett skiftande och rikt verksamhetsfält för vår ungdom — framtidens hopp. Givetvis ha vi de äldre med. Det är deras erfarenhet vi bygga på. Annars skulle arbetet vara lönlöst.

Kurser i våra olika arbetsgrenar torde komma att planeras under hösten och vintern. Talareturnéer ordnas för såväl grundlogerna som ungdomslagerna.

När alla goda krafter utföra en gemensam gärning blir det alltid något resultat. Rom byggdes inte på en dag.

EN INBJUDAN.

Vi vända oss med detta nummer av vårt lilla distriktorgan, »I. O. G. T.-Bladet», i första hand till dem av vårt landskaps innebyggare som äro ideellt intresserade och som sålunda ser i nykterhetsrörelsen en kulturbefrämjare. I några artiklar om några olika sidor av godtemplarordens arbete i vårt land rikta vi eder uppmärksamhet och edra tankar på denna vårt lands största nykterhetsorganisation. Detta sker icke med någon sorts förhävelse över att vi på alla punkter ha kunnat fylla det krav ni ställer på en ideell organisation. Vi äro medvetna om att vi icke i varje detalj ha handlat som plikten bjudit oss. Många av våra loger sakna i rätt betydelsefulla uppgifter den rutin och kunnighet, som är nödvändig för att vårt arbete skall ha rätt att kallas kulturbefrämjande. Men vårt verk är mänskligt.

Vår ställning till vår tids nöjesliv borde i detta sammanhang kräva sitt särskilda kapitel. Vi veta, att på den punkten få vi uppbära klander. Ekot därav har kommit fram i tidningspressen. I stort sett äro anklagelserna befogade. Ett försvar kunna vi presteras: Bättre att vi tillfredsställa ungdomens krav på nöjen inom logen, än att de söka sig sådana på andra ställen, där de lätt blir utsatta för frestelserna från langare och andra samvetlösa personer och mördmän. Å andra sidan böra vi framhålla, att åtskilligt göres för att få ett bättre nöjesliv. Tusentals lekurser ha hållits i vårt land ensamt inom I. O. G. T. Även här i Medelpad ha vi lyckats synnerligen bra därmed. I den mån vi lyckas få vår ungdoms syn inriktad på den ideella grundtanken i vårt arbete, skola vi säkerligen så småningom få ett mera sunt nöjesliv. Vår spec. ungdomsorganisation, S. G. U., med sina 10,000 medl., ägnar en stor del av sitt arbete åt denna sak. En stor del av våra logers program syfta till att giva medlemmarna ädla och goda nöjen. Sålunda ha vi i stor utsträckning tagit sången och musiken i vårt tjänst.

Amatörteatern vinner utbredning. Vår studieverksamhet utvecklas. Sång- och musikcirklar bildas. Gymnastiktrupper finnes på några platser i vårt distrikt. I år sända vi fyra stipendiater till Ordens utbildningskurs för gymnastikledare. O. s. v. Ingen kan sålunda bestrida att vi icke försöka göra något för nöjeslivets fördjupande och förädlande. Allt arbete på detta område, liksom på andra som höra till vårt verksamhetsfält, sker på frivillig väg. Detta bör bemärkas av alla som vilja kritisera oss.

Vi ha här tagit till orda i nöjesfrågan. Men givetvis behöva vi inte framhålla för eder att detta icke är vår huvuduppgift. I det avseendet behöva vi endast hänvisa till Ordens program, som tydligt anger vår Ordens uppgift:

»Godtemplarordens mål är allmän helnykterhet såsom ett led i människans och folkens strävan mot ett rikare, friare och värdigare liv. Orden kräver av sina medlemmar löftesbunden helnykterhet.

Godtemplarorden bygger på grundsatsen om alla människors broderskap, i vilket varje enskild bär ansvar för sin nästas väl och för mänsklighetens höjande.»

Detta är vårt program. Ju större anslutning vi få, desto säkrare kunna vi nå vårt mål.

Vi äro övertygade om, att ni i själva verket sympatiserar med vår stora uppgift. Det betyder sålunda ingen större självövertvinnelse för eder att ansluta eder till nykterhetsrörelsen. Varför då icke ta steget fullt ut? Vi hälsar eder hjärtligt välkommen! Finnes icke någon godtemplarloge å eder ort, så anslut eder till templet, eller blåbandsföreningen, eller Vitabandsavdelningen. Huvudsaken är att ni ä r m e d o s s .

Läs Reformatorn!

Några ord till ungdomen.

»I tider som dessa» känner man starkare än vanligt hur nödvändigt allt kulturarbete är. Och att det är *ungdomens* sak framför allt. Nu när massor av unga människor, drivna av nöd och elände, pressade av efterkrigstidens dåliga inverkningsar, drives desperationen och omänskligheten i våld är det nödvändigare än någonsin att den andligen friska delen av ungdomen griper sig an med saneringsarbetet. Det är på oss som ansvaret hänger.

Svensk godtemplarungdom har många verktyg till sitt förfogande i arbetet att bygga de unga människorna till medborgare. Studiearbetet och föreningslivet är tvenne av dem. Fredsarbetet skall öppna våra ögon för problemen i den mänskliga sammanlevnaden och lära oss att söka vägar till samförstånd mellan folken. Antituberkulosarbetets kärlekstjänst skall ge oss öppen blick för vår skyldighet till arbete för dem som hamnat på livets skuggsida, för människornas plikt att svara en för alla och alla för en. Och idrotten och friluftslivet återigen skall stärka våra kroppar och dana dem till harmoniska maskiner för fria andar att leva med.

Så skall vår kamp gå vidare. Man må kalla oss idealister så att citations-tecknen hörs. Man må rycka på axlarna åt oss. Dyktigt inverkar inte. Ty kallginet har aldrig utträttat något i världen och det största är icke att man något gan utan att man något vill.

Det är till detta bygge, där unga själar är vårt material, som vi inbjuder Sveriges ungdom. *Vi bjuder den att med oss dela arbetet möda och arbetets glädje.* Den som kommer till oss skall icke göra det för att få tack, och han får icke bli förvånad om hans yttre lön blir otack. Men han skall känna den inre tillfredsställelse som den känner, vilken fyllt sin plikt — plikten mot sig själv och mänskligheten.

Just till dig går frågan — vill du bli med på bygget?

Gösta Elfving.

Alkoholfrågan och arbetarklassen.

På nykterhetsfolkets dag i Sundsvall höll red. Mauritz Västberg ett mycket uppmärksammat föredrag, varur vi ta oss friheten återgiva följande:

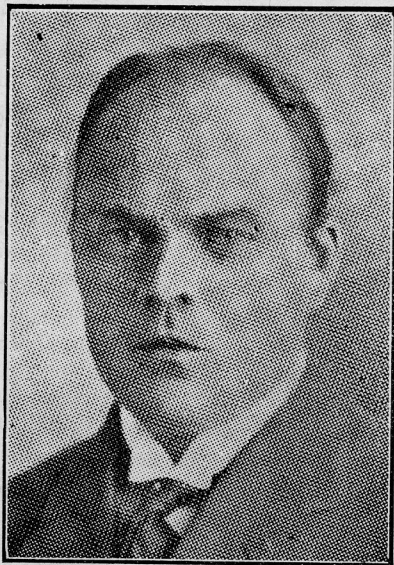
Var och en, som har ansvar för sig själv och ansvar även för släktet, söker väl göra det bästa möjliga av sitt liv. Alkoholen saknar varje förutsättning att främja en människas strävanden i materiella och ideella riktningar. Jämte arbetet för förbättring i den sociala ställningen ha arbetarna skyldighet att möta upp i kampen mot dryckesseden. Den strömkantring, som ägt rum i arbetarklassens led under efterkrigsåren i fråga om alkoholfrågan, är ytterst beklaglig. Talet om att en låg lönenivå ökar dryckesseden har icke visat sig vederhäftigt. När man talar om vådorna, måste särskilt betraktas den riskfyllda faktor alko-

empel. *Ledarna spela ofta samma roll som överklassen tidigare har gjort, när det gäller dryckesseden. Mannen i ledet följer mannen i ledningen*, och följden blir, att supsedan upplever en renässans i de djupa leden. *Arbetarklassens ledare måste besinna det ansvar de bära och visa helnykterhetens föredöme, ej blott måttlighetens.*

Även inom arbetarnas led tolereras och uppmuntras den illegala sprittrafiken. Men den bör i stället sätta in all sin kraft på att samhällets lagar respekteras. Där man menar allvar med arbetet att höja klassens och fördjupa kulturen, måste man arbeta för nykterhetssaken.

Ett par ord till idrottsmännen.

Till er, menigt folk i idrottsrörelsens led, vända vi oss med en särskilt inträngande och varm vädjan. Godtemplarna ha sedan länge uppskattat idrottens sunda former och upptagit dem i sitt arbete bland de unga. Även andra nykterhetsorganisationer ha gjort detsamma. Denna nykterhetsrörelsens orientering åt idrottens håll har emellertid ej motsvarats av en liknande dragning hos idrottsfolket åt nykterhetsrörelsen till. Snarare tvärtom. På många håll är en ung man, som gripes av intresse för idrotten, d. v. s. fotbollen eller skidorna, förlorad för nykterhetssaken. Varför skall det vara så? Om avhållsamheten från rusgivande drycker är en styrka under träning och tävling, kan det ej vara konsekvent att glömma den efteråt i festlighetens yra. Sök att förstå detta, och sök att förstå nykterhetsrörelsens kamp i dess stora sammanhang också med idrotten. Dessa båda rörelser äro för mer än blott två organisationer, som skola äga bestånd som sådana. De tjäna högre syften, landets, folkets hälsa och fortbestånd. Stå därför, du unge man, som en hel karl fast vid din avhållsamhet, även då spänningen är över och yran och äran vill blända den lugna besinningen! Tro ej frestaren, som menar, att det är fint att dricka! Undvik dryckesseden, som de verkligt stora idrottsmännen, och riskera ej din frihet för pampars och kamraters gillande! Ett *nej* därvidlag skänker större aktning än eftergiften för att behaga andra.

Redaktör Mauritz Västberg.

holbruket utgör i denna motorismens tid. Arbetarklassen gör sig skyldig till en inkonsekvens, när den å ena sidan kräver åtgärder från samhällets sida till förbättring av folkhygien, men å andra sidan är motståndare till nykterhetsarbetet. Det är att riva ned med den ena handen, vad man bygger upp med den andra. I frågan om vilka positiva åtgärder, som äro nödvändiga från samhällets och individens sida för att dränera alkoholträsket, har arbetarklassen ofta stått tveksam. Man måste här framhålla ledarnas skyldighet att föregå med gott ex-

Med ungdomslogen Vårt Hopp på Hudiksvallsvisit.

Någon söndag i sommar hade ungdomslogen Vårt Hopp i Sundsvall anordnat en resa med tåg till Hudiksvall. Det var ett åttiotal ungdomar med sina ledare som embarkerade tåget i Sundsvall. Den billiga avgiften, 1 krona tur och retur, möjliggjorde för många, som annars ej haft råd att resa, att få se vår grannstad. Att glädjen var allmän behöves inte särskilt framhållas. Vädret var vackert och solskenet flödade kanske väl rikligen den dagen. Men vad besvarade väl det, när så många ungdomar voro på färdresa till för de flesta en okänd stad. Man räknade på många sevärdheter och en god lön för mödan.

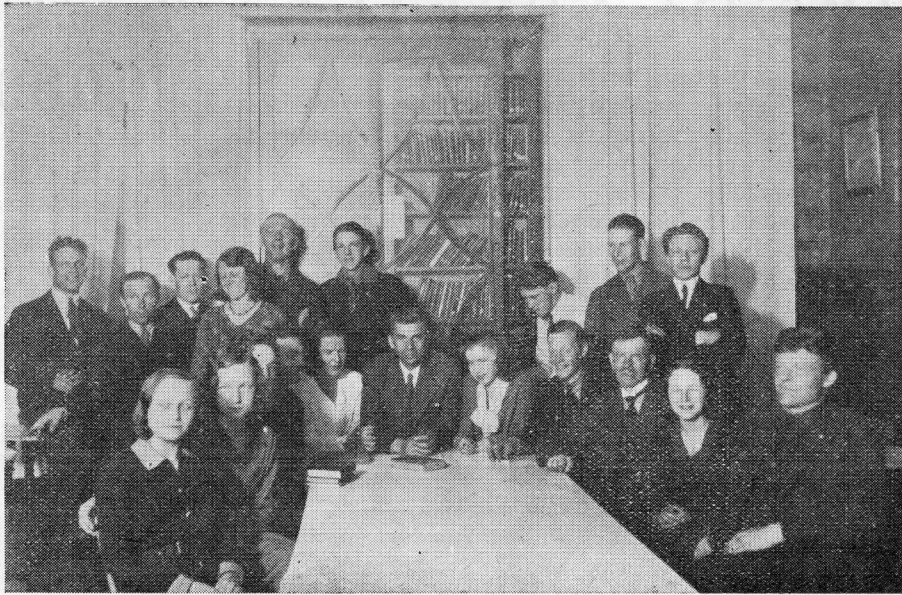
I Hudiksvall mottogs resenärerna av medlemmar av därvarande ungdomsloge. Med ordensflaggan i teten marscherade skaran till Ordenshuset, där ett rikligt bord stod dukat. Kaffe och mjölk bjödo värdarna på.

Och sedan begynte »dagens program». Först bar det av till fågeldammen, vars rika djurliv säkerligen intresserade många. Nästa »punkt» var kyrkan, med sina många sevärdheter. »Rysskulan» vid predikstolen försummade nog ingen att taga i betraktande. En av värdarna gav också en liten intressant skildring av kyrkans historia och sevärdheter.

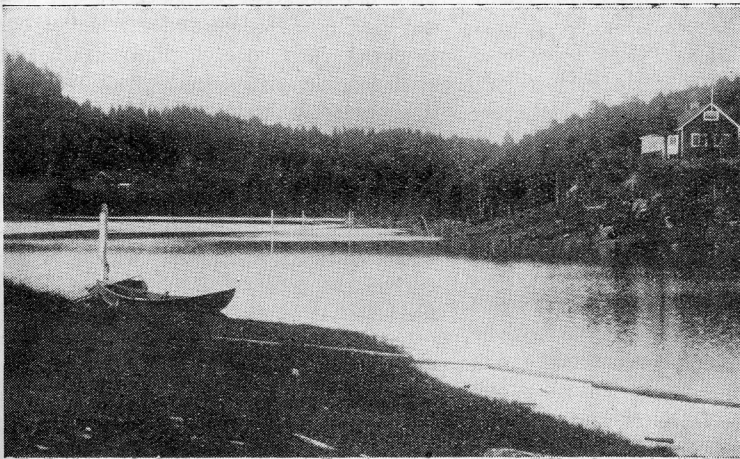
Turen kom sedan till läroverket. Här var det samlingarna av mer eller mindre »vilda djur» och annat åskådningsmateriel som fängslade ögat.

Sist på programmet stod det ett besök på Köpmanberget, vilket fullföljdes. Och sedan så var det snart resdags hem till vårt vackra Midälvaland.

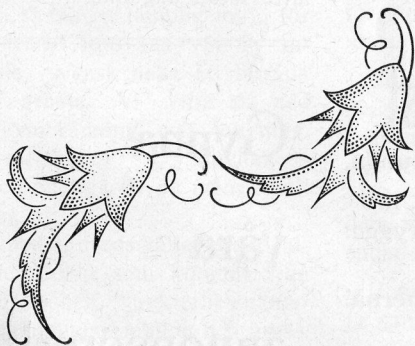
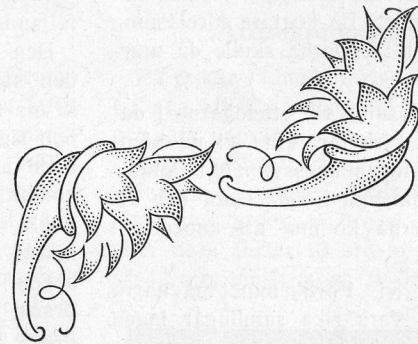
Ungdomslogen i Hudiksvall är all heder värd för det praktiga mottagandet. Säkerligen är också barnens och deras föräldrars tacksamhet stor mot ungdomslogen Vårt Hopp, som med rätt stora ekonomiska uppoffringar lyckades ordna med en så givande resa.

En studiecirkel.

M. H. F:s Samlingshem i Viinoret.

På utflykt.

HEMBYGD SAR BETET.

S. G. U.

10,000 medlemmar.

Icke så få studiecirklar bedriva studier i hembygdskunskap. Det finns studieplaner i detta ämne, vilka kunna erhållas från Ordensstudieledaren, folk-skoll. G. A. Ljungberg, Riddarhyttan.

Allt som oftast finna vi hembygdsfrågan behandlad inom logerna. Många program ha ägnats denna sak under årens lopp, men vi äro övertygade om att intresset för kunskapen om hembygden skall växa sig ännu starkare och medföra kulturellt betonade hembygdsprogram av verkligt värde.

För några dagar sedan hölls i Sundsvall en tredagars hembygdskurs, oss vetterligen den första som hållits här i Medelpad. Under tecknad hade nöjet att deltaga, för att spec. tillvarataga de uppslag som kunde givas, ägnade att berika våra logeprogram. I mån av tid skall jag genom vår tidning föra fram några uppslag lämpade för dylika program. Om det blir mig möjligt skall jag samla fotografier från de platser, som besöktes under excursionerna, och därav framställa skioptikonbilder. En kortare föreläsning i anslutning till bilderna skulle då utarbetas.

Under hänvisning till ett logerna i dagarna utsänt cirkulär, vilja vi nu nämna några ur fornminnessynpunkt lämpliga platser som mål för de resor och utflykter logerna komma att anordna i sommar.

Först ha vi Fornhemmet på norra stadsberget, vars rika samlingar ingen intresserad hembygdsvän bör försumma att se. Vidare ha vi hembygdsgrändarna i Borgsjö och Stöde. Intendent för den förstnämnda är hr Joh. Nordell, Ånge, och ordf. i hembygdsföreningen i Stöde är hr E. Svedin, Nederede. Båda äro godtemplare.

Njurunda bjuder på mycket av intresse för den som älskar att fördjupa sig i studier om gångna tider. Här har vi runstenen i Nolby, den gamla kapellruinen å prästbordet, gravhögar, och åtskilligt annat varom ni kan få upplysning om av kantor E. Löfgrén, Njurunda. (Löfgréns bok »Det gamla Njurunda» rek.).

Vid Kumo, Skön, finnes rösgrovar, belägna några tiotal meter ovanför ostkustbanan.

»Starkotters grav» vid Vattjom hör till en av de mest sägenbundna platserna i Medelpad.

I Allsta, Tuna, å det s. k. prästhusberget ha vi lämningar av forna tiders försvarsverk, »borgen».

Alnö gamla kyrka. Kyrkoherde Mellberg är en intresserad och sakkunnig ciceron.

Vid Birsta, Skön, ha vi en av de största gravhögar norr om Sundsvall. Den föreskriver sig från 400-talet.

Den år 1923 eller -24 i Lindvarpet, Lagmansören, Indal, upptäckta och av d:r Hallström undersökta gravhögen, vars ålder är omkring 4,000 år. Kistan var vid anträffandet fylld med sand, brända ben och skelett efter en omkring trettioårig kvinna och ett sju- eller åtta-årigt barn. Kvinnan var av rent nordisk ras, s. k. långskalle.

Gravfältet vid Ytterkovland, Silje och Högom.

Ja, detta var några »uppslag» att börja med.

J. N.

Råttan och konjak.

I Siebenbürgens folktradition ingår följande roliga allegori:

Den lilla råttan var länge så rädd för den stora katten, att hon icke vågade krypa fram ur sitt hål. En natt dristade hon sig dock en smula ut på gatan. Där hade någon råkat slå sönder en flaska konjak. Det finns litet kvar därav i en kupig skärva. Råttan smakade därpå och kilade åter in i sitt bo för att tänka över saken. Sedan kom hon tillbaka och drack mer. Hon kom än en gång och drack ännu mer. Därefter hoppade hon upp på trappan och skrek:

— Kom nu, om du törs, din eländiga katt!

Medelpads Godtemplare

inbjudes till vår

Stora Sommarfest

å Killingskäret, Juniskär, Njurunda,

Söndagen den 23 juli kl. 1 e. m.

Båt från Handl. Boströms brygga.

Fri överfart.

Rikhaltigt program. Se affischerna!

VÄLKOMNA ALLA!

Logen 4905 Vigor.

Målet uppnåddes: Sveriges Godtemplares Ungdomsförbund har nu 10,000 medlemmar, det högsta medlemsantalet sedan förbundet bildades. Huru kan det vara möjligt i en tid som den vi nu leva i. Det är den stora frågan. *Det är en verklighet.*

»Unga tankar» — förbundets tidningsorgan — skriver med anledning av denna verkligt stora händelse följande:

»Det fyller ens hjärta med hopp och glädje, detta att se hur svensk ungdom av i dag trots nöd och elände, trots barbarifrågorna över världen kämpar sin kamp, ja, stegrar den. Man må säga med de gammalmansförståndige att tiotusen ungdomars kamp intet betyder i världens nöd. Man behöver inte upplysa oss om den saken. Men vår i sig själv inför det stora obetydliga skara blir sida vid sida med vapenfränder i landet och länderna den obetvingliga kraft, som skall föra de unga människorna in på andra vägar än hatets och våldets, fram till den fostran till folklig kultur som är vårt gemensamma mål. Vi har, för att sammanfatta resultatet av vinterkampanjen, hållit vår del av fronten och flyttat farnorna ännu en bit framåt. Det är ett segerbud, som fyller oss med glädje och tillförsikt inför de strider som stundar.

Vad säger medelpadsungdomen om denna bragd? Det är en bragd att i en tid som vår gå in för en dylik uppgift. Förbundet har visat att det går att göra underverk även med små ekonomiska resurser. Förbundets ordf. har under det gångna året besökt så gott som alla förbundets avdelningar.

Kom med i vårt ungdomsarbete, ni ungdomar som ännu stå utanför vår rörelse! Här finnes uppgifter för en vaken och intresserad ungdom.

Gynna

våra

annonsörer!

Spritlangaren.

Han är en av mellanhänderna, som smyger omkring i gränderna och prånglar sitt »pund» var dygnets stund till den som vill »fukta tänderna».

Han köpes av fabrikörerna, de feta spritgrossörerna som ingen kan se, men order ge åt alla de små »direktörerna».

Kör bort dem, de stjäla pengarna, de ynkliga, lejda drängarna! Nej, slanten din spar. Av sprit blir kvar blott ångern och efterslängarna.

Hans Wendel.

Nutidsungdomen har intet sinne för asketism, men nykterhetsrörelsen begär inte heller några offer till förtorkande. Den stänger vinfatens kranar, slår punschbålen i rännstenen och ordnar, bildligt talat, efter högt föredöme en majbrasa på den miljon dokument av vilka många svenskar hålla ett exemplar som den ende representanten för svensk boktryckarkonst.

James Jönsson.

Meningsfränder

utom vår Orden och vänner till nykterhetsrörelsen i övrigt! Stödjen vårt arbete! Vi vilja jämna vägen för unga svenska män och kvinnor i kampen för deras framtid. Hjälpen oss härutinnan! Vi vilja värna bestående hem från sammanbrott och skapa en lämplig miljö för barnens fostran. Inte kan väl en ansvarskännande svensk neka att biträda vid sådant arbete. Vi vilja slå ned muggling, lönnbränning och langning, verkliga kräftsador i ungdomens kroppsliga och andliga liv på många håll den dag i dag är.

Vi notera med tillfredsställelse det initiativ och den hjälp som kommit från arbetarorganisationer, nykterhetsnämnder, samlad kommunal opinion och press. Men vi vänta alltfört från samma och nya håll liknande stöd för vår ärliga och oerhört mödosamma strid mot rusdrycksbruket.

Ungdom, giv akt på fienden!

Där ungdomen i våra dagar är samlad för att roa sig, där uppträda ofta ljusskygga individer och försöka locka de unga in på för dem farliga vägar. Det är spritsmugglare, hembrännare eller langare. De smyga omkring dansbanorna, utanför nöjeslokalerna och i festplatsernas utkanter och bjuda ut sitt hembrända brännvin eller sin smuggelsprit. Att de därmed bringa olycka över de unga, att de förstöra trevnaden för den ordentliga ungdomen och att de draga sorg över föräldrarna, det fästa dessa ungdomens farliga fiender sig icke vid. Samvetslöst bedriva de sin förgiftande verksamhet och samvetslöst lockade de de unga att vara med om lagbrott. De göra det för att förtjäna pengar.

Många ynglingar och även många flickor ha råkat i olycka därigenom att de låtit sig förledas av dessa förbrytare. Under ett helt långt liv skall mången få lida av följderna av att han av obetänksamhet en gång lockades att köpa eller dricka sprit, som erbjöds honom av spritmarodören.

Ungdom! Här hotar en fara! Genom ihärdigt och oppoffrande arbete ha fattiga män och kvinnor under ett par mansåldrar lyckats skapa en folklig kultur här i landet, som kommit det svenska folket att stå i främsta ledet bland världens kulturfolk. Detta har lyckats tack vare ett målmedvetet nykterhetsarbete inom olika folkliga organisationer. Förutsättningen för att det goda skall kunna bestå och utvecklas vidare är också att vår tids ungdom icke låter sig förledas av spritmarodörerna. Har man detta klart för sig, då förstår man den fara, som här hotar. De ljusskygga individerna med brännvinsbuteljerna hota att ödelägga vad fattiga män och kvinnor under stora oppoffringar byggt upp till gagn för land och folk och till nytta för kommande släkten.

Ungdom! Gör slut på detta nedrivningsarbete! Mota bort smugglare, hembrännare och langare var de än uppträda. Sätt igång skallgång för att uppsåra dessa förbrytare och överlämna dem till polisen. De äro ungdomens fiender och skola behandlas som sådana.

Ungdom! Bliv med i den nu igångsatta kampen mot marodörerna!

Sprid I. O. G. T-bladet!

Distriktlogens gymnastikstipendier

har tilldelats fr. Anna-Lisa Johnsson, Skönvik, herr V. Backlund, Vivstavarv, Erik Ekberg, Sundsvall, och Åke Pettersson, Matfors.

Fostran till nykterhet.

... Ännu betydelsefullare torde den fostran till nykterhet vara som godtemplarlogerna utövat tack vare sitt krav på den enskilde medlemmens föredöme i fråga om personlig nykterhet. En svensk akademiker har nyligen yttrat, att om icke de många godtemplarlogerna funnits landet runt, så skulle

flaskan och kortleken

haft ivrigare bekännare, föreläsningarna och böckerna färre vänner. Att denna fostran av de enskilde till ett nyktert och förfinat liv utgör en kulturgärning av rang, därom råder numera intet tvivel.

D:r Jalmar Furuskog.

Affischpropaganda.

På Oskar Eklunds förlag har utkommit tre nya affischer, som logerna böra rekvy och låta uppsätta.

Pris: »Bliv medlem av I. O. G. T.», »Modern ungdom», »Modern livsföring», alla i två färger, 15 öre st., 20 st. av en eller flera sorter 13 öre pr st., minst 40 st. 12 öre, minst 50 st. 10 öre st.

Om frihet och lagtvång.

Mången säger: »Låt människorna stärka sin karaktär genom kamp mot frestelserna. Det är rätta vägen. Men bryr er inte om lagtvånget. Friheten ger den bästa folkuppfostran».

Dessa fraser låta mycket bra, men de äro verklighetsfrämmande: de vederläggas dagligen av livets påtagliga erfarenheter. Vem kan förneka folksedvänjans makt? Av hundra människor äger kan-

ske en den sällsynta självständighet som går oberörd av omgivningens vanor och omdömen genom världen. Ingen förnekar att den dygd, som genom en sådan karaktärsstyrka bevaras oskadd mitt i den allmänna förföljelsen, är av större individuellt värde än den, som bevaras blott genom yttre skyddsåtgärder, vilka bespara människan kampen. Men vi diskutera här icke den ena och andra människans större eller mindre personliga värde, utan här gäller frågan, vilketdera som är bäst för ett folk: att i dess helhet eller åtminstone i dess stora huvudmassa bevaras friskt och sunt och välbärgat, därigenom att sådana inflytelser som fördärva och utarma folket avlägsnas, eller att vara utsatt för dessa fördärvbringande inflytelser och därigenom erbjuda några utomordentligt starka karaktärer den ärofulla triumfen att segra över allestädes lurande frestelser, men på bekostnad av de lättledda skarornas försumpning. Jag har svårt att tro, att någon människa med hjärta i bröstet kan med vett och vilja anse det senare alternativet vara att föredraga. Icke heller lär någon förnuftig människa på allvar behöva befara att folk ej får tillräckligt många frestelser kvar att öva sin karaktär på, även om man lyckas avlägsna drycksfrestelsen.

Prof. Joh. Bergman.

Kretslogernas adressförteckning.

I ett föregående nr fanns infört adr. å kretslogetjänstemän från alla k. l. utom Lidenskretsen. Den kommer nu, sedan denna k. l. nu haft sin årsmöte.

Från Arbetsfältet.

Stipendiater. Till deltagare i storlogets utbildningskurs för ungdomsledare äro antagna str Hanna Näslund, Strand, och br J. A. Berggren, Ånge. — D. S. har blivit antagen till deltagare i allm. utbildningskursen i Bräkne-Hoby. — D. V. I. till talarekursen.

Indal—Liden—Holms kretsloge avhöll sitt årsmöte den 14 maj hos logen Fridsam i Holm. Fem nya medl. rec. Ombud från logerna Vaksam, Fridsam, Folkets lycka och Gimåfors deltago. Nästa möte hålles hos logen Gimåfors framtid den första eller andra söndagen i juli. Det är meningen att kretsens alla loger då skulle anordna utfärd dit denna dag. Vid Sandnåset finnes en härlig badplats och naturskön bygd.

Till tjänstemän valdes: K. T. br Petrus Jonsson, v. K. T. br Olof Jonsson, K. S. br Frits Hallberg, K. Sk. br Erik Lindgren, K. Stl. br Torsten Jonsson, K. V. I. br Helm. Backing, K. I. U. br J. Ad. Byström, K. K. br Thure Ericsson, K. M. str Märta Jonsson, b. K. M. str Ingeborg Jonsson, f. K. T. br H. Backing. Revisorer, br O. P. Ytterbom och Jonas Backlund med br Oskar Åslin som ers.

INDAL—LIDEN—HOLMS KRETSLOGE:

K. T.: Petrus Jonsson, Hängsta, Indal.
K. S.: Frits Hallberg, Hallsta, Indal.
K. Sk.: Erik Lindgren, Anundgård.
K. St. L.: Torsten Jonsson, Järkvitsle.
K. I. U.: J. Ad. Byström, Liden.
K. V. I.: Helmer Backing, Liden.

Allt blir som nytt

efter kemisk tvätt och pressning hos

Dagmar Sattz & Son.

Storgatan 54. Tel. 4870 (f. d. Slakteribolaget).

Order från landsorten exp.

Festkommittérad!

TOMBOLOR och
BASARSATSER
beställes fördelaktigt i

Varuhuset NORRLAND

Torgg. 3. Tl. 1768.

Leverantör till de
flesta festerna och
basarerna i distriktet.

Till uthyrning finnes flera sorters spel.
gevärv m. m.

Bibliotek och studiecirklar!

Låt inbinda Edra

Böcker

hos

A. Ahlkvist Bokbinderi, Tel. 1948

Sundsvall.

INGEN DAG UTAN RISK!

Sök därför försäkring i **Folket** och **Samarbete**

för Eder själv och Eder egendom.

Folket: Liv- och kapitalförsäkring, arvs- och barnförsäkringar, studie- o. donationsförsäkringar m. fl. former. **Samarbete:** Ansvars-, Brand-, Bil-, Garanti-, Glas-, Inbrotts-, Kollektiv- o. enskild olycksfallsförsäkring m. fl. bransch. Billigaste premier tillämpas. *Obs!* Å bilpremier lämnas 40% rabatt efter 3 skadefria år. Begär premieoffert från **Försäkringscentralen**, Köpmang. 5, **Sundsvall**. Tel. 2912, 4912. Ombud antages.

På 50-årsdagen

som ock på andra bemarkelsedagar uppvaktar Ni
bäst med en **HEDERSGÅVA** från

Hovjuvelerare HALLBERGS

Sundsvall - Tel. 3650.

GODTEMPLARE!

Vid förefallande behov vänd Eder med förtroende till

L. HÜLPHERS

Glasmästeri & Ramfabrik

Köpmang. 17. Sundsvall. Tlf. 4081.